

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Rob de Graaf
Titel	Love
Jaar	2005
Uitvoering	Nieuw West / Marien Jongewaard

Copyright (C) 2005 by Rob de Graaf

LOVE

Tekst Rob de Graaf

Première: 7 november 2005, Theater Frascati,
Amsterdam

Marien

Hier
Hier moet ik zijn
Hier moet het zijn
Waar ik ben moet het zijn
Moet er een opening komen in de muur
Een gat, een scheur
En dan dring ik naar binnen
Ik heb dit gebouw gezocht
Dit paleis
Volkspaleis
Koepel van glas - als het avond wordt straalt het elektrische
licht als een witgouden gloed over de stad
In dit feestgebouw wil ik zijn - omdat hier de mensen zijn
Hier zullen ze me horen
Hier moet ik zijn
Waar is die poort?

Ik heb helemaal niet gerookt, vandaag, en bijna niet gedronken
Ik mag niet hoesten als ik zo dadelijk tegen ze praat
Als ik ze mijn verhaal vertel, een waar verhaal van kunst en
weten

Kijk - ik ben ook maar gewoon begonnen als een ei in de dop
Niets zien en niets te zeggen hebben
Geen idee van de dimensies
De ware dimensies van hoe een leven hoort te zijn
Ook later niet
Alles bleef beperking
De geelwitte huid van een stadskind voor wie de zon een verre
onbekende is die zich maar zelden laat zien
Voor wie taal niet meer is dan een paar noodzakelijke woorden
Commando's en kreten van onderdrukking
Kind
Schraal kind
Piskind
Angst en kramp in een bovenwoning
Waar alles wat klein is klein moet blijven

Zo heb ik geleefd

Maar in de jaren die later zijn gekomen heb ik de geluiden
opgevangen
De geluiden van het andere, het nieuwe en het grote
Ik hoorde ze in het diepst van mijn lichaam en ik hoorde ze ver
weg, op donkere plekken in de stad
De allerjongste klank waarmee de alleroudste waarheid zich
laat horen - de waarheid over het leven dat een verslavende
pijn is
Begrijp je wat ik bedoel?
Het vuur dat uit een glanzende trompet vonkt - dat was nieuw,
in die tijd
Elektrische muziek, geluid dat nooit bestaan had, de stemmen
van dronken zangers
Het donker gerommel van angst en argwaan, als op archaische
trommels wordt geslagen
Ik droomde hoe ik op een straathoek aangesproken werd door
een neger die me toefluisterde: 'Kom mee naar de
Casablanca...'
Zijn gouden hoektand blikkerde en ik wist dat ik maar één ding
kon doen: ik moest hem volgen, die snelle zwarte
Dat had je niet, bij ons in West

Ik had me los gemaakt, dacht ik
Los van waar ik vandaan kwam
Ik ging ernaartoe, naar die plekken
Ik wilde erbij zijn omdat ik wist dat het bij mij hoorde - ik was
ermee verbonden, al kon ik niet zeggen door welke band
In witte zalen werden onvermengde kleuren op een doek
gesmeten - een plan lag er niet aan ten grondslag en juist
daardoor werd hier een ordening zichtbaar - de systemen van
het onbewuste
Ergens anders, waar het donker was en waar de mensen
rookten, werden verstandige woorden ontdaan van hun
betekenis en tot kale schreeuw gereduceerd
De herontdekking van de klank
Van de waarheid die al bestond toen de taal nog niet was
uitgevonden
Nog voordat ik er zelf bij kon zijn had de echo ervan me al
bereikt
Iemand liet me een film zien, een film in zwart wit
Ik zag een Jezusbeeld dat aan een helikopter hing die over de
wijken van een nieuwe stad vloog

Alles beweging, alles zonder vaste richting
De triomf van de twijfel, het bevrijdende besef dat alles wankel
is
Uitleggen kon ik het niet, maar ik wist het zeker: wat er met
zo'n filmbeeld werd gezegd, dat zou ik willen zeggen
Ik wilde deel uitmaken van die wereld waar de nieuwe vrijheid
als een door niemand vastgehouden mes door de oude lucht
flitste

Artiest, wilde ik worden
Mijn innerlijk exploiteren

Ik heb zo lang gezworven
De straten waren nat en de muren bleven hoog
De ochtend van deze dag is jaren geleden begonnen
Ik ben mijn huis uitgegaan - ik kon geen omslotenheid meer
verdragen
Ik moest het zoeken in de stad

In het zwart van de slaap en in het donker van de nacht
- De nacht die aan deze dag vooraf gegaan is -
In dat donker heb ik alles bedacht
Nu de ochtend komt is mijn verhaal klaar - en het is sluitend
Ik kan mezelf als existentieel kunstenaar manifesteren
Wat ik nog nodig heb is een podium en een publiek
Deze hele lange dag zoek ik daarnaar
Ik heb gedacht: als ik nou naar het wijkgebouw 'Eben Haëzer'
ga, in de Van der Pekstraat - zou ik daar niet terecht kunnen?
In zo'n huis waar God gediend wordt moeten toch mensen zijn
die wachten op een bericht, op mijn boodschap van de nieuwe
tijd?
Maar als ik daar eenmaal ben, in Noord, vind ik de deuren
gesloten en het slot verroest
Dus loop ik helemaal terug naar de oude wijken, naar Olympia
in de Bellamystraat - maar daar zitten oriëntaalse mannen
voor de deur, ze hebben een wereldbeeld dat ik niet ken en ze
willen mij alleen maar binnen laten als ik mijn schoenen uit
doe - terwijl ik juist heel goed besef dat ik nergens afstand van
moet doen
Ik zoek verder naar een plek, overal in de stad - maar het lukt
me niet om iets geschikts te vinden

Victoria op de Sloterkade is afgebroken en Bio op de
Middenweg kan ik niet meer vinden
Ik loop terug over de Linnaeusstraat - als ik het oude
ziekenhuis passeer wordt het me vreemd te moede - maar ik
moet verder en ik mag me door de koude wind van dood en
destructie niet tegen laten houden

Ja

Dat is het

Ik weet opeens heel goed waar ik heen wil

Er is één plek in deze stad waar ik zeker welkom zal zijn

Terwijl ik door het kale Oosterpark loop en daarna langs de
ruïne van de verlaten brouwerij, oefen ik vast wat ik zal gaan
zeggen, als ik straks eindelijk bij mijn publiek ben

Ik zal de mensen toespreken over de nieuwe tijd - tijd van
snelheid en onzekerheid

Over de opstand van de gekwelde volken zal ik het hebben en
over de overwinning van de zuivere kleur

Over de hersens van de toekomst, die zo goed kunnen denken
dat eindelijk alle verbanden duidelijk zullen worden

Eerst zal ik alles wat ik weet en denk en voor me zie in
woorden proberen uit te leggen - maar als dan die woorden
niet toereikend blijken ga ik dansen

De woeste gesticulatie van mijn witte ledematen zal de mensen
alles doen begrijpen wat tot dan toe nog een raadsel voor ze is
geweest

Zo zal het gaan en zo zal het goed zijn

Ik vervolg mijn weg naar het westen

Langs de restanten van de Galerij, waar geen mensen meer
wonen maar enkel wilde katten

Over de Schans langs de Vrije Gemeente

Door de stad, via de paviljoens van het Gasthuis - uit de
openstaande ramen klinkt zacht en onophoudelijk de
weklacht van de zieken -

Bij de Roomse kerk op de Van Lennepkade zwaai ik
gewoontegetrouw met mijn vuist, maar ik blijf niet stilstaan

Door, moet ik

Mijn doel ligt verder weg, voorbij de Kostverlorenvaart

Daar, bij die gele bakstenen moet ik zijn

Feestgebouw Marcanti

Maar wat is dat? Waarom is de brug daar afgezet met
roodwitte linten?
Waarom kan ik er niet door, ik die daar toch naar binnen
moet?
De weg is niet toegankelijk en voor de poort die ik van een
afstand kan zien staan donkere mannen die alleen maar kijken
Kijken naar de mensen die net als ik bij de afzetting staan
Kijken alsof ze vijandschap zoeken
Wat is dit? vraag ik aan een rafelig vrouwtje naast wie ik
toevallig terecht ben gekomen
Wat is er dat ze zo'n drukte maken? Weten ze soms dat ik
kom?
Het vrouwtje kijkt me vuil aan, alsof ik iets onwaardigs heb
gezegd
En daarna zegt ze, met een stem waarin een halve eeuw crisis
is te horen
'Joop heeft de Marcanti gekocht en nu komt hij inspecteren
Kijken of hij van die troep nog iets kan maken of dat hij er een
nieuwe tent neerzet'
Joop
Het horen van die naam
Duwt een muurtje in mijn geheugen omver
En alles wordt weer zichtbaar
Alles komt terug
Joop
Joop, die ik al zo vaak ben tegengekomen
Joop, die me heeft opgepakt en die me heeft laten vallen
Joop, die me alleen gelaten heeft en die er dan toch weer was

Joop is groot
Joop koopt
Joop is waar ik wil zijn
Joop weet
Joop kan het geld laten lachen
Joop is het
Joop doet het
Laat me naar binnen, Joop

Ik sta daar, voor de Marcanti, en ik heb het koud in mijn te
dunne kleren

Er moet iets mis gegaan zijn - als Joop had geweten dat ik eraan kwam, dat ik erin wil, als bekend was dat ik hier moet zijn, moet optreden, moet getuigen van de dingen die ik weet
Dan lieten ze me wel naar binnen

‘Ik sta op de gastenlijst,’ roep ik nog naar een van die zwarte jongens bij de deur

Maar ze horen me niet

Het schrale vrouwtje kijkt me nog eens aan

En een kerel die daar ook staat en die een aangevreten oor heeft

Zegt tegen me: ‘Wat loop jij nou te schreeuwen, snotkegel?’

Dus ik hou mijn mond want als er ruzie komt is het nog erger allemaal

‘Ze hebben een verrassingsprogramma,’ zegt het vrouwtje

Op dat moment gaan achter alle grote ramen van Marcanti de lichten branden - je kunt van waar wij staan het glimmend koper van de luchters zien -

En tegelijk begint er een orkest te spelen en hoor je, door de dikke muren heen, de stem van wat ik me voorstel dat een bloedmooi Indisch vrouwtje moet wezen

‘Paradiso...’ zingt ze, ‘Paradiso met je stille strand...

waterkant... afgebrand... doodsverband... aangerand...

Paradiso... wit en warm... als ik jou omarm... zijn we samen arm...’

Ik krijg het warm tot in mijn kruis van zoveel zuivere schoonheid

‘Dit is nog maar de repetitie,’ zegt het vrouwtje en met de punt van haar hoofddoek wrijft ze iets weg bij haar ooghoek

‘Straks, als Joop met zijn gevolg er is, dan wordt het allemaal nog grootser - en ze hebben ook gezegd dat dan de zon gaat schijnen, als Joop komt...’

Maar ik hoor haar al niet meer, want ik ben weggelopen van die plek

Ik houd het daar niet uit, ik kan geen toeschouwer meer zijn

Ik moet Marcanti in

Ik zoek de achterkant, een onbewaakt gedeelte, een kelderraam waar ik doorheen kan glippen

Maar overal staan dubbele hekken, overal hangen camera’s - en als ik goed kijk zie ik hoe ver weg, in de dakgoot van het gebouw van de Oosterse Versmarkt, iemand met een machinegeweer staat

Allemaal bewaking, allemaal voor Joop
Of moet ik zeggen: allemaal tegen mij?
Wat is dat toch? Waarom moet het moeilijk zijn?
Ik wil het hem vragen en ik mompel zijn naam: Joop...
Maar dan merk ik hoe uit al die kelen om mij heen datzelfde
woord klinkt

Joop!

Want daar kom hij aangereden, in zijn Daimler - uit het
raampje zijn zwaaiende hand
Door het getinte glas zie je twee hondjes zitten, op het blanke
leer van de achterbank
Gaat Joop mij zien?
Mij, tussen die massa?
Joop!

Ik ga heel rustig blijven
Ik ga weten dat ik me aan de volgorde moet houden
Eerst het begin en daarna de rest pas
Ik ga begrepen worden
Ik ga uitleggen hoe het zit, met Joop, en hoe ik...-
Hoe is dat nou gegaan, die eerste keer?
Hoe ben ik ooit met Joop in gesprek geraakt...

Ze hadden me op een school gedaan, daar is het mee begonnen
Ik was in de reguliere onderwijssystemen niet te handhaven,
en dit was zo'n school waar ze er wat aan doen
't Is een beetje een musisch georiënteerd kind, hadden ze tegen
mijn moeder gezegd, die dat niet begreep maar toch knikte
Dus doet u hem daar maar op, daar werken ze met expressie
Afijn, Joop wist dat dat zo'n school was
Joop had in die tijd net een bureautje, een talentenbureautje
En die wist dat daar op die expressieschool wel eens van die
beknelde begaafden terecht kwamen
En daar zat dan misschien iets bij dat hij kon uitbaten
Joop hield thuis vier lilliputters uit de Oriënt, werd mij op
school verteld
Die sliepen 's nachts in korte broekjes aan het voeteneinde van
zijn bed
En hij was goed voor ze
Ze hoefden niet te werken
Alleen maar te bedienen als hij wel eens gasten had
Afijn, waar was ik

O, ja - Joop is toen een keer gekomen
Wij hadden een jongen in de klas die Leo heette en die aan één
oog blind was, 'One-eyed Lion' werd-ie genoemd
En die Leo kon glaszuiver zingen, zonder dat hij een noot kon
lezen of wat ook - met een stem als van de vogels uit het
paradijs
Dat wilde Joop wel horen, want daar kon hij misschien iets
mee, voor zijn tour langs de provincies
En toen - op die dag dat hij bij ons op school kwam - hij droeg
een grijs jek met een kraag van imitatiebont, dat weet ik nog
precies -
Toen heeft Joop ook mij gezien
Ik kon eigenlijk niet zoveel, maar ik was wel... hoe zal ik dat
zeggen - ik was zo mooi en zo blank en zo fris, in die tijd
Wat er ook broeide in mijn verstand, van de buitenkant zag je
niets anders dan een ongeschonden wezen, schoon alsof het in
witte zeep gewassen was
En dat is Joop natuurlijk opgevallen
Joop drinkt onschuld
Joop omringt zich met onschuld
Joop warmt zich aan onschuld
Joop wilde mij wel, in zijn entourage
Dagen later zat ik in die woning van hem, in de Van der
Helststraat
Zeven kamers en een open haard
De dwergen lagen in trainingspakken voor die haard - eentje
heette Adam en een andere Noach, van de rest ben ik de
namen vergeten - je kon ook niet met ze praten want ze
spraken iets - ik weet niet, Roemeens of Ivriet
Joop heeft me toen in een stoel neergezet en een uur lang
alleen maar naar me gekeken - hij zei niets en hij deed niets
Toen moest ik in bad, ik moest me helemaal wassen, overal, en
hij zat daar op een krukje weer naar te kijken
Daarna kreeg ik nieuwe kleren - een leren broek en een
ruimvallend overhemd van bordeauxrode zijde
Toen ik de deur uitging legde hij zijn hand op mijn hoofd en hij
zei, zachtjes en dwingend: 'morgenavond terugkomen'

En zo is het gebeven

Ik leg dat zo dadelijk verder uit, maar eerst moet ik nog
vertellen wat er is later gebeurd, wat Joop gedaan heeft op die
dag dat Nederland veranderde
Op twee november
Twee november negentiennegenezestig
Joop was toen net op weg om van een kleine jongen een iets
grotere te worden
Ik mocht mee, met Joop, die avond
Het was première in de Stadsschouwburg
Eén of ander stuk van zo'n oude jurk, ik ben allang vergeten
wat en wie
Daar zit ik, naast Joop - hij in zijn smoking, ik in die leren
broek en met een nieuw paars hemd in rodeo-stijl
Zitten we te rustig te kijken - ik leg mijn linkerhand losjes op
het bovenbeen van Joop, want ik weet dat hij dat wil -
Wordt er opeens met rotte groente door de zaal gegooid
Die toneelspelers snappen het niet - denken eerst nog dat het
rozen zijn en daarna dat ze maar het beste gewoon door
kunnen spelen in die behangstijl van ze, ook al wordt er vanuit
het publiek naar ze geschreeuwd dat ze de slaven zijn van een
nieuw fascisme
't Is al gauw een pandemonium
Maar Joop - Joop is heel helder
Joop heeft het meteen door
Joop zegt tegen mij: kijk, jongen
Zo begint een revolutie
Nu wordt alles anders
Van nu af zal niet meer de traditie heersen maar de emotie
van nu af aan zullen ze hun impulsen volgen
Zullen ze vragen en krijgen wat lekker voor ze is - en niet wat
anderen voor goed houden
Ze zullen alles democratiseren, net zolang totdat de bodem niet
alleen het laagste maar ook het enige niveau is
Ze zullen zelf de maat van alle dingen worden
En dus zal hun kunst nooit groter zijn dan een mens
Dan een tot monsterlijke proporties uitgegroeide mens
Ze sturen die jaren vijftig-relicten naar huis en ze willen het
overnemen
Maar dat kunnen ze niet
Ze weten wel waar ze tegen zijn, maar zelf zijn ze onmachtig
Daardoor gaapt er straks een gat, let op mijn woorden
En daar gaan wij groot mee worden

En dan, terwijl de zaal zich vult met rook, dan doet Joop iets
wat hij nog nooit heeft gedaan
Hij kust me heel zacht op mijn voorhoofd
En als het brandscherm gezakt is neemt hij me mee, naar wat
jaren later de Champagnefoyer zou gaan heten
En hij zegt: wat wil je van me drinken?

Diezelfde nacht nog heeft hij zijn maatschap opgericht
De firma Joop, voor het nieuwe theater
En toen is hij heel snel groot geworden
Ging hij schoenen dragen van paardenleer
En had hij mij steeds minder nodig

Ik herinner me uit die tijd nog wel een kinderpartijtje
Joop deed ook toen al graag goed en hij had een school voor
gehandicapten bij hem thuis uitgenodigd
Dat ze er eens uit waren, die kinderen
Kinderen met rare hoofden en een raar gedrag
Gaf hij ze te eten en te drinken
Werd het een puinhoop, wegens de motorische stoornissen
Ging hij daarna een spelletje doen
Stoelendans
Mochten alleen jongens aan mee doen
Alleen jongens die niet konden lopen
Daar had hij lol aan, Joop
Aan dat gekwijn en gekruip en dat ze nooit op tijd bij die stoel
waren

Ik ben uiteindelijk toch op straat terecht gekomen
Dat was de eerste keer dat hij me verraden heeft
Lichaamsbehering, daar hield Joop niet van
Als hij dat eenmaal gezien had, dan was je weg
Kreeg je een rugzakje mee met wat geld en een paar
handdoeken met zijn monogram erin geweven
Hij had er ook nog een soort brochure bijgedaan, waarin stond
uitgelegd hoe je auditie moest doen
't Was net op de rand van de grote tijd
Joop stond op doorbreken, als een rijpe zweer

Later is hij theaters op gaan zetten
Op allerlei plekken - in Polen en Letland en Duitsland
Dat zijn gevoelige landen, had hij al eens tegen mij gezegd

Landen van mensen die veel tekort gekomen zijn en die een
goed georganiseerd spektakel op waarde weten te schatten
Op een gegeven moment zat hij ook helemaal in Rusland
Daar deed hij een show met reality
Speelden ze dat het oorlog was
Lieten ze witte wolken gas naar binnen blazen
Allemaal onschuldig natuurlijk, daar gaat het niet om
Maar dat publiek schrok zich toch elke keer weer een ongeluk
als ze die spelers met maskers en machinegeweren op ze
afkregen

Ik ben toen een tijdlang heel alleen geweest
Moest zonder hulp mijn weg gaan, richting avant-garde
Ik was vervreemd van alle milieus waar ik ooit toe behoord had
Maar dat is goed
Eenzaamheid is altijd goed
De gekooide vogel in de lege kamer zingt het mooist

Ik had nog steeds die visioenen
In mij leefde de ambitie
Ik dacht na over kunst die alles zou doordringen
'Sociale sculptuur' - dat woord had ik ergens in een blaadje
gelezen
En dat wilde ik maken
Denkend scheppen, voel je hoe genuanceerd dat is? Niet
zomaar spontaan, maar denkend
Met een plan
Ik was er nog niet uit hoe het zou werken, maar elke daad die
ik verrichtte zou een kunstdaad zijn
Zou een teken voor de wereld zijn om te lezen
Arme kunst, gedachtenkunst, getallenkunst, spontane kunst -
van dat alles zou ik de belichaming zijn
Ik zou een mes in de weke huid bij mijn buik zetten
Ik zou mijn slapende gestalte laten filmen, uren lang
Ik zou...- weet ik veel wat ik allemaal zou
Ik zou in een supermarkt de caissières bedreigen en het zou
iets betekenen
Ik zou me op laten sluiten in een zwarte, lege kamer en pas na
twaalf uur mochten ze de deur weer open doen
Mijn creatie en mijn commentaar
Mijn weloverwogen vernielzucht
Het zat al in mijn systeem, ik voelde dat het goed was

Ik was alleen nog op zoek naar een theorie om het te
bevestigen
Ik miste Joop - want die had me kunnen helpen
Die had inzicht en connecties
Maar - dat zeg ik - bij Joop was ik eruit gegooid
Hem zag ik alleen nog als ik 's avonds in de etalage van de
winkel in elektrische apparaten naar een wand van
televisieschermen keek
- Dat kijken, daar werd ik altijd warm van, ook al was het
winter -
Dan zag ik hem soms, als hij weer iets opende of sloot of
ergens bij aanwezig was
Maar hij zag mij niet
Zijn ogen bleven dood op dat scherm

Cas

Later heb ik hem toch weer willen zien
Ik heb hem in genade aangenomen, die jongen
Hij was dakloos, ik vond hem hulpeloos en hopeloos
Dat ongewassene en dat gekwelde - voor mij was dat
aantrekkelijk
Ik had het koud, in die tijd, net als in zoveel andere tijden van
mijn leven
Koud was het, en er moest iets branden - als was maar zijn
koorts
Hij leed aan kunst en dat herkende ik
Mijn grote hart is altijd mijn zwakte geweest
Ik wilde toch nog iets van hem maken, ik zou hem op het
podium hijsen
Hij wilde in die tijd steeds naar een of ander boerderijtje in
Loenersloot, om daar ontdekt te worden - maar ik zei tegen
hem: nee - geen marge, zeg maar welk podium je wil en ik huur
het voor je
Ik ben grootmoedig
Ik heb hem de kans gegeven om van mij te houden

[Ze komen thuis, na een prijsuitreiking]

Cas

Geef je nu eindelijk toe dat ik je gemaakt heb?
'Best young artist' - je denkt toch niet dat je dat zonder mij had kunnen worden?
Ze accepteren die vormeloosheid van jou alleen maar omdat ik er een kader omheen heb gezet
Jij denkt dat je risicokunst maakt
Dat je onvoorzichtig bent, met je instant-performances
Maar verbeeld je niets: ik houd alles in de gaten en ik stuur de effecten
En als je nog verder wilt komen dan dit moet je binnen de lijnen blijven die ik voor je trek
Laat dat beeldje trouwens maar op de gang staan, dat hoef ik niet te zien
Ik ben allergisch voor brons

Marien

't Was wel mijn avond, ja
Maar jij ging de hele tijd voor me staan
Waarom moet jij al die mensen op hun mond zoenen, alleen maar omdat ik een prijs krijg?

Cas

Op de mond, dat is ook wel weer overdreven, dat je dat zo zegt
Dat deed ik maar bij een paar
Bij Jeroen, en Kees, en Cees, en Lodewijk
Dat is allemaal werk, dat weet jij ook
Jeroen had gevoel nodig en dat geef ik hem dan
Die man is affectieverslaafd

Marien

Dat dankwoord, daar kwam ik niet uit

Cas

Je bent een ongeletterde, maar dat werkt in je voordeel

Marien

Ik ben bang voor schouwburgdirecteuren

Cas

't Zijn wel mijn filiaalhouders
En die moet je koesteren, die moet je tevreden stellen - die
moeten blij zijn dat ze voor jou mogen werken
Dat heb ik van Dirk van den Broek geleerd

Marien

Je bent een idealist, Joop
Mag ik altijd bij je blijven?

Cas

Niet zeggen, dat
Daar ga ik van zweten
Ik heb bindingsvrees, dat weet je
Iedereen moet een vreemde blijven - alleen een hond kun je
vertrouwen

Marien

Mag ik zeggen dat ik van je houd, Joop?
Ik heb van koud bloed leren houden

Cas

Nee - dat mag je niet zeggen
Dat is me te complex
Ik wil het enkelvoudiger

Marien

Moet ik me al uitkleden, trouwens?

Cas

Doe maar, heel langzaam
Ik heb zitten denken, vanavond, tijdens die toespraken
Ik vind dat ik nog niet genoeg doe
Nog niet genoeg goeds, bedoel ik
Ik wil het terrein van mijn onmisbaarheid uitbreiden, begrijp
je dat?
Kom nu eens dichterbij
Waar heb ik handen voor als het niet is om jou aan te raken
Kom - en luister naar me, daarvoor heb ik je in huis gehaald
Ik wil iets oprichten, voor de miskenden
Een soort ziekenfonds
Ziekenfoundation voor de cultuursteun

Joops fonds voor iedereen
Voor iedereen die begrijpt wat Joop mooi vindt

Marien

Wat wil je daarmee bereiken, Joop?

Cas

Hou die sokken nog maar aan
Je ziet er toch nog altijd uit als een hongerkunstenaar - maar je
weet dat ik daar juist van houd
Wat ik daarmee bereiken wil?
Ik wil respect kopen, natuurlijk
Respect, genegenheid, een plek waar ik zonder mijn geld niet
zou komen

Marien

Ze verachten je

Cas

Dat weet ik en daar schrik ik niet van
Verachting is altijd de basis geweest waarop ik gewerkt heb
Minachting is goed, is iets positiefs, net als pijn
Ze hebben me niet willen zien, ze hebben om me gelachen
Dat was allemaal brandstof
Dat gaf me de energie die ik nodig had om te worden wie ik nu
ben
Nou - kom op - kom dichterbij, ik wil de zoutkristallen van je
transpiratie uit je oksels likken
Ik wil dicht bij het vuil zijn dat als een waslaag op je huid ligt

Marien

Joop

Cas

Wat is er, jongen

Marien

Waarom zijn de mensen niet vrij?

Cas

Omdat vrijheid moeite kost, dat heb ik altijd begrepen

Afhankelijk zijn en doen wat er gezegd wordt, dat is wat de
meesten willen
Vrijheid interesseert ze niet
Vrijheid - dat is alleen maar verwarring en die gaan ze uit de
weg
Van die zekerheid leef ik en jij dus ook

Marien

Toch ga ik me daartegen verzetten
Ik wil anders zijn dan jij
Ik ga ze eraan herinneren
Aan wat ze ergens, ooit, altijd al hebben geweten
Dat ze de ongemakkelijke keuze moeten maken
Dat ze zelf moeten kijken en denken en doen
Dat ze pijn van de vrijheid moeten ondergaan
Dat ze wat afwijkt moeten koesteren
Dat ze weten dat in een droom de waarheid schuilt
Dat het nieuwe zal bestaan en dat ze het zelf kunnen maken
Dat het altijd gaat om het verhaal dat je nog niet kent
Dat ze moeten luisteren naar mensen die nieuwe woorden
spreken, woorden die nog zoeken naar betekenis
Dat zal ik ze vertellen, Joop
Dat zal ik voor ze doen

Vind je 't lekker, zo?

Cas

Je kunt me niet beter kwellen dan op deze manier
Je weet me altijd goed te raken, daar gaat niets vanaf
Helemaal warm word ik van dat opstandige, dat toch zo
machteloos is

Marien

Ik zal blijven zeggen wat ik denk

Cas

Alleen maar zolang ik het toelaat
Dat is ons evenwicht

Marien

Ik ben meer dan jij kunt zien
Ik heb ideeën die jij niet kunt begrijpen

Cas

Ik zet je zonder met een oog te knippen op straat en dan ben
je niets meer
De hippie is dood, als ik dat wil

Marien

Stuur me weg - maar ik vind je terug
Ik zal je altijd terug vinden, omdat ik je iets heb uit te leggen

Cas

Ik zal niet luisteren, jongen
Ik hoef niet te luisteren want ik weet het allemaal al

Cas

Van misbruik ben ik beschuldigd
Misbruik van macht en van de jeugd
Maar dat is niet waar, natuurlijk
Ze hebben nooit bij mij in bed geslapen
Of, nee - geslapen hebben ze juist wel, maar iets anders niet
Ik heb ze laten slapen, als engelen in de winter
En ik heb naar ze gekeken
Ik heb hun talent gekoesterd
Het talent dat ik herkende in de blankheid van hun lichaam
Nou...- ja...- goed...- misschien heb ik, als ze sliepen en het
toch niet merkten, heel voorzichtig even mijn vingers laten
rusten op hun huid
De huid in hun knieholte, om te voelen hoe wonderbaarlijk
zacht het daar is
Maar dat is alleen maar onderzoek en contemplatie
Met misbruik heeft het niets te maken
't Komt allemaal doordat ik van kwetsbaarheid houd
Ik ben een godsdienstig mens, dat wordt wel eens vergeten
Ik ga er vanuit dat er een of ander plan bestaat
God houdt van muziek, dat heb ik van kind af aan geweten
De zevende dag - rust en vermaak
Dat is het plan en daar maak ik deel van uit
Ik zorg voor de bazuinen

Toen die dingen net waren uitgevonden
Die elektronische multi-orgeltjes van Casio
Een heel orkest kon je eruit krijgen, inclusief ritmesectie
In die tijd ben ik daarmee als handelsreiziger langs de deuren
gegaan
Dat waren mijn ontspannen jaren
Casio, dat was de democratie van de cultuur - en eigenlijk ben
ik daar nog steeds mee bezig
De mooiste kunst in alle huizen
En terwijl ik in de deuropening sta te praten en probeer om
mijn handel te slijten aan zo'n gezinshoofd
Doodvermoeid is hij, die vader, maar toch nog niet helemaal
murw en wanhopig
Hij gelooft in vooruitgang, hij gelooft dat hij op een dag niet
meer arm zal zijn
Bekwaam demonstreer ik de Casio
Ondertussen kijk ik achter zijn rug langs de verlichte woning in

Het ruikt er een beetje zuur, naar oud eten
Ik kijk scherp, want ik ben altijd op zoek naar een blond
kereltje of krullendragend meisje
Ik heb een aanbod, zeg ik als ik zie dat er zo'n kind rondloopt
Ik heb een aanbod - de kleintjes mogen bij mij thuis op cursus
Elke woensdagmiddag geef ik elektronisch orgel-les
Ze leren vloeiend op de Casio spelen - wat vindt vader
daarvan?
't Zit inbegrepen bij de aanschafprijs
Hij - hij weet niet hoe hij reageren moet
En ik voel spanning en een droge keel

Zo scharrel ik een beetje rond
Altijd op zoek naar licht in mijn leven
World of Casio

Later
Later is het allemaal heel anders gegaan
Toen was ik Joop, de Joop die ze allemaal kenden
Ik was iemand - en ik hoefde nergens moeite voor te doen
Zoals ik het wilde, zo kon ik het krijgen - tot op zekere hoogte
Want het verlangen en het verlies, die blijven altijd

Ik heb ze vermaakt
Ik heb ze gekocht, en verkocht
Ik heb de leegte gezien
Ik ben naar feesten geweest waar iedereen maskers droeg - en
ik heb me verveeld
Ik heb het cynisme zien triomferen
Ik heb de herinnering aan kleine dingen zien vervagen
Ik heb de warmte gemist
Ik heb koud bloed - dat heeft die jongen goed gezien
Ik heb mijn schouders opgehaald - omdat het me niets meer
kon schelen
Ik ben de sterkste geweest
Ik ben in een kamer waar niemand anders is

Liefde...-
Nou, nee - zo wil ik het niet noemen, dat wat ik de mensen geef
Genegenheid, dat is een beter woord
Genegenheid, dat is volproppen

Is alles voor ze doen en alles aan ze geven, zodat ze ophouden
met denken en met zelf iets te willen
Ze zijn alleen nog maar passieve ontvankelijkheid
Ik stop ze vol met ringen en rozen
Ik geef ze dure, waardeloze kleren
Genegenheid is het kweken van afhankelijkheid
Pas als ze niets meer zijn en niets meer willen
Pas als ik alles gegeven heb en pas als zij geen weerstand meer
hebben
Dan kom ik met mijn vraag, met mijn opdracht
Dan zeg ik: ga daar staan en buig je voorover
En dan kan ik het eindelijk doen
Maar als ik ze zo dan zie, in hun weerloosheid, dan wil ik het
niet meer, ik hoef niet
De daad heb ik niet nodig, ik ben er overheen geroeid
Het gevoel is me genoeg

Marien

Meestal gaat het zo:
We liggen op bed, Joop en ik
Ik heb geen idee wat hij dit keer weer van plan is - hij wil dat
ik onwetend ben
Ik voel alleen maar die druk van hem
Ik moet goed opletten, want ik mag niets verkeerd doen
Als hij opgewonden is kan hij heel onberekenbaar zijn
Hij zegt

Cas

Niet omdraaien, dat hoofd
Ik hou alleen van je rug, van je nek
Een lichaam zonder naam moet je zijn
Niets bewegen
En vooral niets zeggen

Marien

Ja, maar Joop...
Als het pijn doet...

Cas

Dan relativeer je dat
Pijn die je van mij krijgt is goede pijn
Is pijn waar je dankbaar voor moet zijn
Is een gloeiend en schrijnend geschenk
Is...-

Marien

Pijn is een schending, toch?

Cas

Hou op met praten, want met praten erbij kan ik het niet

Marien

Maar als ik toch nog even mag, Joop
Wie ben ik nou eigenlijk voor jou?

Cas

Niets ben je, niemand
Holte
Bleekte

Teder, maar inwisselbaar

Marien

Nou - zo, dus
Dat was zijn intimiteit
Ik had het maar te accepteren
Sterke mensen zijn nu eenmaal anders
En ik - ik wist niet beter
Maar je begrijpt dat ik het er toch moeilijk mee had
Want ik ben ook sterk
Dus op een keer - we liggen weer op dat bed -
Die keer zeg ik
Joop

Cas

Wat is er nu weer?
Zo kan ik me nooit concentreren

Marien

Joop, er zijn toch twee geslachten?
Hoe zit dat eigenlijk? Waarom is dat? Ik zou daar wel contact
mee willen zoeken, met dat andere
Ze schijnen zacht te zijn

Cas

Je hebt het weer helemaal verkeerd, jongen
Er is maar één geslacht
Dat andere - dat bestaat wel, maar dat is alleen maar een
gemis, een tekort, een overwonnen weerstand en een weke
verleiding
Als je in die wereld verdwaalt dan raak je alles kwijt
Het enige dat jij hoeft te weten is dat ik er ben
Voel je?
Voel je?
Zeg dat je het voelt en dat je me begrijpt

Marien

OK, Joop
Dat zei ik want ik wist dat je hem gelijk moest geven
Anders kon hij je nog meer pijn doen
OK, Joop

Maar ondertussen was ik eenzaam omdat ik het eigenlijk niet begreep
Soms kon hij me opeens dwingen om mijn hoofd wél om te draaien
Dan moest ik alles zien

Cas

Wat is dit?

Marien

Niet doen, Joop
Me niet pijn doen

Cas

Wat is dit, vraag ik je

Marien

Het is...-
Een ding, Joop
Het is verschrikkelijk
Ik wil het niet zien

Cas

Het is alles
Het is de bron en de basis, het eerste en het laatste
Heb jij trouwens die camera's aangezet?

Marien

De batterijen waren leeg
Ik ben aan het opladen, Joop

Cas

Dan wachten we nog even
Ik wil wel dat het wordt vastgelegd
't Zomaar doen, om het doen, dat is me te gewoon, te sympathiek
't Moet wel een optreden blijven

Marien

Wanneer gaat het beeld op zwart?
Wanneer hoef ik niet meer te kijken?

Cas
Draai je maar weer om
Met jou is er geen lol aan te beleven

Marien
Jij reus

Cas
Jij dwerg

Marien
Jij steun

Cas
Jij zwakte

Marien
Jij kracht

Cas
Jij verdeeldheid

Marien
Wortel

Cas
Bloem

Marien
Entertainment

Cas
Verwarring

Marien
Werkelijkheid

Cas
Gedachte

Marien
En toch geloof ik je niet, Joop

Toch volg ik je niet
Ik onttrek me aan de liefde
Ik moet het moeilijke zoeken
Ik volg jou niet en volg ik niemand
Ik zal gaten knippen in de vlag
Ik zal zwijgen als er gezongen moet worden en zal ik spreken
als dat niet gewenst wordt
Ik zal mijn eigen definities blijven hanteren
Al weet ik dat het voor jou pas goed is als iedereen hetzelfde
denkt

Cas

Raak me aan

Marien

Wat is dat nou voor toneeltekst?

Cas

Raak me aan

Marien

OK

Ik kom al

Cas

Ik doe mijn ogen dicht en ik zie hoe het zijn moet
Jij wacht op mij en ik kom naar je toe
Ik ben in smoking, want dit is het gala van onze genegenheid
Ik zie er pico uit - maar jij bent zo naakt als een muis
Verminkt als een vlieg waarvan een jongen met een aansteker
de vleugels heeft weggeschroeid
Zo zie ik je graag
Wonden zien bij anderen - dat maakt mij rustig
Als ik in je buurt ben kruip je naar een hoekje van de kamer
Gehurkt zit je daar en met je handen probeer je je
schaamstreek te bedekken
Doe geen moeite, jongen
Ik zie alles
Ik zie dat het niks is en ook daar geniet ik van
Ben je bang?
Hoeft niet
Wil je iets?

Krijg je niet
Sensorische deprivatie
Sociale deficiëntie
Persistente stimulatiereductie
Mentale honger
Dat is waar jij recht op hebt
Dat is alles wat jij krijgt

Marien

Ben je d'r al, Joop?

Cas

Bijna
Nog even doorgaan
Nog even dat beeld vasthouden
Nog even niet er doorheen praten, jij

Marien

Doe 't maar op je gemak, hoor
Ik zit er niet mee

Cas

Godverdomme, wat zeg ik nou?
Stil, moet je zijn
Anders kan ik weer overnieuw beginnen
Nou - goed - waar was ik?
Ik sta daar dus naar jou te staren
Ik duw met de punt van mijn schoen in jouw vlees, heel zacht
en voorzichtig
Zodat je weer weet dat je toch nog iets voelen kunt
't Laat meteen een smerige, groenig blauwe plek achter op dat
witte vel van je
Ik zie je liggen en ik fluister
Moreel vacuüm
Uitgeput format
Zero-exposure
En dan zeg ik
- Terwijl ik zwaar begin te ademen -
Sta op
En ik zeg nog een keer: raak me aan
Raak niet mij aan maar de zwarte uiteinden van dat zwarte
strikje dat ik draag

Trek eraan
't Is sterke zijde
Hoeveel kracht heb je?
Dit
Dit is wat ik wil

Ik heb ervan gedroomd, jongen
Ik droomde over wie ik was en wat ik had
Over huizen met verlichte kamers - en als ik de grootste van
die kamers binnenkwam, een kamer vol pratende, lachende
mensen - dan werd het even stil
Keek iedereen even naar mij - sommigen met een open,
nieuwsgierige blik, anderen besmuikt, gegeneerd over hun
eigen nieuwsgierigheid
Zie je dat voor je, jongen
Hoe ik daar naar binnen loop, sterk maar alleen
Ik heb dat allemaal zelf zo gearrangeerd
Ik kan ze alles laten doen: praten en lachen, stil zijn en
bewonderen
Zelfs de manier waarop ze me haten kan ik zelf controleren
Denk niet dat dat prettig is
Macht is een zichtbare ziekte - zoiets als zweren in je gezicht
Ze willen er naar kijken, maar instinctief bewaren ze ook
afstand
Zo lig ik dus te dromen over hoe dat allemaal gaat met mij
Tot ik in die droom nog weer een andere deur door ga
Ik kom in een lege kamer waar licht brandt, zo wit dat het bijna
blauw is
In deze kamer ben ik alleen - en jij weet dat ik dat maar zelden
ben
Alleen - op blote voeten sta ik op een vloer van ongeschuurde
planken; met mijn handen strijk ik langs muren van koud en
grof beton
Met dat witte licht is iets vreemds: je kunt niet zien uit welke
bron het komt, er is hier geen lamp of raam - en toch is het er,
toch brandt het in mijn ogen
Pas na een tijdje weet ik dat ik toch niet helemaal alleen ben in
deze ruimte
Er zweeft hier iets, als fijn stof door de lucht
Dat is mijn verlangen
Mijn laatste verlangen, het verlangen dat ik nog niet ken, dat ik
geen naam durf te geven

Hier is het, het dringt zich aan me op, onontkenbaar,
onontkoombaar
Het dringt zich in mijn huid, onder mijn nagels, in de holte van
mijn mond
Ik adem het in en ik voel hoe het me zwaar maakt
Het wil erkend worden
Verlangen
Verlangen naar het einde van de eenzaamheid
Verlangen naar rustig opgaan in de omgeving, naar zonder
spoor verdwijnen
Het verlangen, jongen, naar de dood

Ik heb dat ingezien, daar, in die gedroomde kamer
En nu ik wakker ben zie ik het nog steeds
Hier, waar ik met jou ben
Ik heb zoveel weggegeven, maar pas als iemand mijn leven wil
hebben vind ik genoegdoening
Ik zoek iemand die aan mij een einde wil maken
Ik wil een doel zijn
Richt je op mij
Ik ben een schijf, mijn hart is een roos
De mensen kijken nergens meer van op
Het enige wat ze nog schokt is een moord
En je weet - ik maak graag iets goeds voor de mensen
Kijk naar mijn gezicht en zie hoe het vertrekt
Ik lach naar je, jongen
Een lach die je nooit mag vergeten
Misschien ben jij het
Misschien moet jij het doen
Trek jij het leven uit me weg

Marien

Ben je er nu eindelijk?

Cas

Ja - ik ga mijn handen wassen
En als ik dan zo dadelijk terug kom, dan wil ik dat jij weg bent

Marien

Het ging moeilijk, tussen Joop en mij
Al waren we nog wel bij elkaar
Moeilijk, dat moet ik eerlijk toegeven
Lichamelijk was ik al lang met hem uitgepraat
Hij had nog wel eens een hongeraanval - dus dan gingen we
nog maar weer eens
Genitaal corvee
Maar de lol was er allang van af
Hij nam me mijn progressie kwalijk

Cas

Progressie?
Van vooruitgang is bij jou al heel lang geen sprake meer

Marien

Ik doe toch steeds nieuwe dingen
Ik leef als een experimenteel gedicht
Altijd weer onverwachte klanken

Cas

En altijd zul je mij op je weg vinden

Marien

Ik kreeg geen vat op hem
Mijn verbeelding bleef hem vreemd
Ik wilde zoveel
Dingen wilde ik maken
Gebeurtenissen bedenken
Ideeën laten exploderen
Ik had een droom over het manipuleren van de zon
In plaats van achter de horizon van het westen te verdwijnen
Zou mijn zon zodra je 'm de grond zag raken weer naar boven
bewegen, alsof hij een gloeiende tennisbal was
Dat idee - ik weet niet hoe ik eraan kwam - dat zou Joop met al
zijn mogelijkheden en connecties van de grond kunnen krijgen
Als hij het zou produceren zouden miljoenen mensen het zien
Maar hij deed het niet
Hij liet me hangen, met mijn ideeën
Hij wilde niet dat die nieuwe wereld er kwam

Cas

Een tijd lang had ik hem nodig gehad, maar hij was
vervangbaar
Mijn fantasie is altijd heel wendbaar geweest
Dus toen hij me teveel op m'n zenuwen begon te werken, met
zijn kritiek en zijn utopiegepraat
Toen heb ik hem weggemanipuleerd
Ik hoefde hem niet meer
En - natuurlijk, zo gaat dat
Natuurlijk heeft daarna niemand ooit nog iets van hem
vernomen
Sinds de dag waarop ik mijn handen van hem af heb getrokken
is hij verdwenen in het drab van de alledaagsheid
Wat ik niet steun bestaat niet
En over Joop kunnen ze wel klagen
Maar om Joop komen ze niet heen

Marien

Ik laat je alleen, Joop

Cas

Ik laat jou alleen
Je moet weg, jongen
Het is genoeg geweest
Ik red het verder wel alleen

Marien

Na jaren kom ik Joop nog eens tegen

Het is aan het einde van een dag van warmte en hard zonlicht
Ik heb onophoudelijk gelopen, uren lang
Ik ben bang voor bitterheid
Deze stad geeft me geen rust meer
Vroeger droomde ik van kunst, maar kunst is een karikatuur
geworden
Vaak neem ik me voor om iets te doen, om iets te maken, maar
dan voel ik me als iemand die iets dat voor hem ligt wil
oppakken en dan opeens merkt dat hij geen handen heeft
De tijd is grijs geworden
Op de straten is het druk, iedereen lijkt haast te hebben en
niemand kijkt om zich heen
De groepjes mensen die hier en daar staan maken me bang - ik
versta hun taal niet en als ik hun blik tref zie ik minachting
In deze stad bouwt zich een woede op, een verlangen naar
destructie
Er wordt hier iets gewild, niemand weet wat precies, maar het
zal zich uiten in een daad die alles zwart maakt
De trillingen zijn ergens begonnen, misschien in het gloeiende
binnenste van de aarde
Langzaam zoeken ze hun weg naar boven, naar de zichtbare
wereld
En als ze daar eenmaal zijn zullen de gebouwen branden en
mensen worden koude lichamen - een man met rubber laarzen
spoelt het bloed weg
Mijn toekomst is nu een herinnering
Nog altijd loop ik met ideeën rond over het nieuwe, over de
dynamiek en de bevrijdende disharmonie die de kenmerken
hadden zullen worden van de jongste tijd
't Is anders gegaan, ik weet het, al wil ik het niet weten
Niet het nieuwe maar het oudste heeft overwonnen
De mensen willen weer bij groepen horen
Ze hebben de zekerheid nooit opgegeven
Hier is de grens: ik wel, jij niet
Dit begrijpen we en dat gaan we niet aanvaarden
Ze maken zich zwaar met de stenen van hun gelijk

Aan deze dingen denkend heb ik gezworven, door de straten
die ik nog van vroeger ken maar die mij niet meer kennen

Uit de gebouwen komt geen geluid meer en de namen die erop stonden zijn uitgewist

Ik heb niet gegeten - daar ben ik te onrustig voor
Ik zoek iets waarvan ik niet weet of het bestaat
Ik moet iets doen, er groeit en er steekt iets in me - maar wat?
Als de schemer valt zoek ik de koelte van het park op
Het Volkspark
Het park van de beelden
Van de rozentuin en van de vrijheid
Black box van de verbeelding

't Is laat, nu - en stil en donker
Een warme zomernachtwind laat de takken en de struiken loom bewegen
Ik kijk naar die bomen in de nacht, groots en donker
Ik herinner me dat ik ooit eens in een ander park geweest ben, waar midden tussen de bomen die leefden een boom stond van brons, perfect nagemaakt en met ieder blaadje eraan
Dat heeft me toen ontroerd
Meer dan van natuur houd ik van imitatie van natuur
Ik haal adem
Zwarte nachtlucht vult mijn longen
Wie niet goed kijkt zou denken dat het leeg is, hier
Maar kies een pad tussen twee bomen en je zult zien dat de middernachtelijke koorts veel mensen wakker houdt en hier naartoe gebracht heeft
De liefde van het gebaar, de liefde die geen woorden nodig heeft
Niemand die hier is wil graag gezien worden
Dit is de liefde van de schaduw
Black sky, dark room
Maar soms is er een uitzondering
Daar, waar de bomen het hoogst zijn en het dichtst op elkaar gegroeid
Daarachter is een stille open plek
Het midden van het Volkspark
Daar is een fontein gebouwd
Marmeren rotsen waaruit mannen en vliegende paarden naar voren komen
Schuimend water dat een stenen bak tot de rand toe vult

En daar, in dat golvende water, met zijn broekspijpen
opgestroopt - daar staat hij, als een beeld in zwart en wit
Joop
Helmaal alleen en in zichzelf gekeerd - zijn armen houdt hij
voor zich gevouwen, even denk ik dat hij iets vasthoudt maar
dat is niet zo
Ik noem zijn naam - ik moet schreeuwen om boven het geluid
van het stromende water uit te komen
Als hij mijn stem hoort kijkt hij op - hij ziet me maar ik weet
niet of hij me herkent
Joop! Kom hier! Kom mee! roep ik
Ik weet nog niet wat ik van hem wil
Een sluimerend besef van tekort gedaan zijn is wakker
geschrokken, hier ergens, achter mijn ribben
Joop! Ik heb je nodig! Ik heb je nog één keer nodig!
Dan komt hij mijn kant op, langzaam waadt hij door het water
Ik zie hem van dichterbij nu, ik zie hoe oud hij is geworden en
hoe de vermoeidheid deel is van zijn verschijning
In zijn blik zie ik geen ambitie meer, enkel nog nerveuze
begeerte
Zelf blijf ik in de schaduw, ik zorg dat hij mijn gezicht niet te
zien krijgt
Als hij weer op het droge staat draai ik me om en ga terug het
donker in, tussen de bomen
Ik weet dat hij me zal volgen
Ik ga heel langzaam, totdat ik zijn voetstappen vlak achter me
hoor
Dan draai ik me om en nog een keer zeg ik
Joop
En hij kijkt me aan
Nu pas weet hij dat ik het ben
Dat ik iemand ben die hij gekend heeft, ooit
Een van de velen

Ik zou zoveel tegen hem willen zeggen, nu
Dat ik hem haat - maar haat is het negatief van de liefde - en
dat ik hopeloos afhankelijk van hem ben
Ik zou hem duidelijk willen maken wat ik hem kwalijk neem
Over de droom zou ik het willen hebben, de droom van alles
anders en daarna het wakker worden in de wereld van het
kleine, harde ik

Hoe hij, in al zijn generositeit, toch een dief is omdat hij de
vrijheid gestolen heeft
Over de vulgarisering van de utopie wil ik het hebben - maar
mijn tong weigert klanken te maken en ik zeg niets
Is dat echt allemaal zijn schuld? Ik ben te opgewonden om het
zeker te weten
Ik zou hem willen vragen waarom hij me heeft meegenomen,
ooit, en waarom hij me daarna weer alleen gelaten heeft
Nog één keer wil ik het hebben over de schoonheid van het
nieuwe, het nieuwe dat nog geen naam heeft, dat enkel
gedachte is en beweging
Het nieuwe, dat nog onzeker is en waaraan je niet verdienen
kunt en dat hij daarom nooit heeft willen zien
Ik zou hem mijn littekens willen laten zien en dan zou ik hem
vragen of hij mij zijn geld wil tonen
Ik zou hem nog één keer uit proberen te leggen waarom ik het
niet op kan geven, waarom ik tegen beter weten in blijf geloven
in die witte wereld, waar alles licht en beweeglijk zal zijn
Wereld van de verbeelding
Maar ik doe het niet
Ik zeg alleen maar
Joop
En dan hef ik mijn handen op
Gebaar van bezwering, begin van de ontkenning, van de
eliminatie
Mijn handen die zich sluiten om zijn hals
Ik zoek de kunst die ontkenning is

Hij staat daar maar, Joop
Hij lijkt me kleiner dan hij vroeger was
Hij zou weerstand kunnen bieden
Hij doet het niet
Zou hij begrijpen wat ik hem kwalijk neem?
Nee
Hij heeft nooit iets begrepen
Ik raak je aan, Joop, ik houd je vast
Mijn handen doen hun werk
Ze drukken en drukken, mijn duimen voelen hoe ze de
kwetsbaarste plek gevonden hebben
En dan, van het ene moment op het andere, verandert het
lichaam in een ding
Een ding dat niet uit zichzelf rechtop blijft staan

Mijn handen ontspannen zich en geleiden de val
Voorzichtig laat ik het neerkomen op het mos

Dat was Joop

Dit is mijn bevrijding

Ik leg mijn hand op de ogen - ze zijn van glas, nu - en ik voel
hoe het hoofd kouder wordt

Ik weet dat ik nu verder kan

Cas

Mijn dood - dat was een gebeurtenis
Eindelijk waardering, eindelijk alleen maar vrienden
Ware roem verwerf je pas als je sterft
Jammer dat ik er zelf niet meer was om alle reacties te
kanaliseren
Fantastische necroliefde
Joop, de dode koning

Die jongen
Die naamloze
Die wilde niets liever dan dat hij ermee te maken had
Die eiste verantwoordelijkheid
Niet thuis was ik gestorven, volgens hem, niet in het zachte wit
van een bed
Maar in iets duisters
Iets waar hij de hand in zou hebben gehad
De glans van mijn dode lichaam moest op hem afstralen
Niemand die hem gelooft
Niet hij krijgt de aandacht maar ik
Ik weet ze te vermaken, ook als ik er niet meer ben
De dood is de laatste sensatie

Marien

Toen ze Joop gingen begraven moest ik mijn wrok bedwingen
Hij had veel verkeerd gedaan, dat was zeker waar
Als een vrije vlinder had hij mij gevangen en tussen twee
glazen plaatjes bewaard
Ik was aangetast door Joop
Ik zou nooit meer gewoon een gezin kunnen stichten -
daarvoor was er teveel met me gebeurd

Joop werd naar Sint Barbara gereden
Eerst de motoren - Joop was ook een vriend van de
motorrijders geweest, dat wist ik eigenlijk niet
Toen de witte limousines
- Joop had gezegd dat het wit moest zijn
En als laatste een zwarte Hummer met een open laadbak
En daarin die kist
De zijkanten bedekt met bladgoud
En een deksel van geslepen glas, transparant zodat iedereen
kon zien dat Joop het was die erin lag
Helemaal op het einde van de stoet liep de donkere man met
de trompet
De man die ik nog kende van de Casablanca
Ook ouder geworden
Zo te zien geen tanden meer in zijn mond
Maar dat 'Il Silenzio' wist hij er nog mooi uit te blazen
Ik stond tussen de mensen aan de Spaarndammerdijk,
volkomen anoniem
Er was niemand hier die iets wist van mijn band met Joop
Er was zelfs niemand die mij kende

Jaap Blokker leidde de ceremonie
Dat deed hij voor de goodwill - het enige wat hij er verder aan
over hield was de Joop-merchandising
Toen die zwarte bak eenmaal stil stond, gleed de kist er soepel
uit
En hij werd gedragen door - dat was uniek - Jaap had twaalf
van zijn allermooiste kassameisjes opdracht gegeven om Joop
naar zijn laatste kuil te dragen
Prachtmeiden, met afwisselend witte en zwarte hoofddoekjes
Het heel warm geregisseerd allemaal
Langs het pad stond een haag van gewone mensen, met beleid
geselecteerd

De gewone mensen voor wie Joop het allemaal gedaan had, al die jaren
De mensen die niet van perversie hielden, maar wel van Joop

Aan het graf stond geen dominee of zo'n soort figuur
Dat had Joop niet gewild
Er stond een man van de Foundation
Een man die, vechtend tegen zijn tranen, vertelde hoeveel Joop de Foundation had nagelaten en dat nu echt alles kon, voor iedereen die werkelijk iets wilde
'De geest van Joop' - daar had hij het over en die geest was geld

Hoe was het mij eigenlijk gelukt om hier in die aula te komen?
Ik had geen enkel pasje of invitatie
Maar kijk: hier stond ik dan toch
Mijn gedachten dwaalden af
Wat - zo gingen die gedachten - wat als ze nu eens aan mij vroegen om iets over Joop te zeggen?
't Zou toch kunnen - als er maar iemand was die wist hoe goed ik hem gekend had, in zijn leven en in het uur van zijn dood
Die dood waaromheen ze een wolk van raadsels en onwaarheden hadden laten hangen
Als ze...-
Wat zou ik dan zeggen?
Ik zou nog één keer één ding over Joop vertellen, een verhaal dat ze nog niet kenden
't Ging over die dwergen, die uitheemse grappenmakers die hij als lijfeigenen hield
Ik was er niet bij geweest, maar Joop had me zelf verteld hoe het daarmee afgelopen was
't Kwam erop neer...- Hij zorgde altijd goed voor ze maar er kwam toch een tijd dat hij geen zin meer in ze had en toen hij op een gegeven moment een weekje weg moest, voor zaken, heeft hij gewoon de deur achter zich in 't slot laten vallen en verder niet meer aan hun gedacht
Toen hij terug kwam - de reis had uiteindelijk tien dagen geduurd - vond hij ze dood op het parket
Je kon zien dat ze op elkaars rug geklommen waren om bij de telefoon te komen - maar dat was ze niet gelukt
Gelukkig was het winter, en mager waren ze altijd al, om niet te zeggen uitgemergeld - dus met de stank viel het nog wel mee

Hij heeft toen een mannetje gebeld dat hij via via kende - en
die is ze weg komen halen, 's avonds laat
Zo was Joop - Geen zin meer is geen zin meer, zei hij tegen mij
Ik zou het zo weer doen
Deconstructie is hygiëne
Dat had hij gezegd, terwijl hij met een witte tissue zijn
goudgerande bril schoonwreef

Dat zou ik vertellen en ik zou naar hem kijken
Naar hoe hij daar nu zelf dood lag, op zijn rug, zijn hoofd op
een satijnen kussentje
En ik - ik leefde nog - ik was alleen
Ik was nog altijd niet volwassen en ik zou het ook nooit worden
Daar ga je, Joop
Daar ga je en hier ben ik
